

TS 13298 STANDART DEĞİŞİKLİĞİ DENETİMLERİ İÇİN ÖN BİLGİLENDİRME

Firmalar standart değişikliği denetimlerinde aşağıdaki hususlara uygunluk sağlamak durumundadır.

- **Marka Müracaatları** (Yeni başvuru sahipleri) ve **Standart Değişikliği** (Standardın eski versiyonlarından belge alıp yeni versiyon için başvuru yapılması) denetimlerinde firmalar, standart içeriğinde 'Z' ve 'ÜS' işaretlerini birlikte taşıyan tüm standart maddelerinden sorumludur.
 - Varlıkların şifrelenerek saklanması ile ilgili gereksinim üretim yerinde kontrol edilir. https://www.sogis.org/uk/supporting_doc_en.html linkinde verilen şifreleme algoritmalarından en az 1 tanesi yazılım tarafından desteklenmelidir. 16.1.1 maddesine bakılması gereken her denetimde şifreleme algoritmalarının etkin kullanılıp kullanılmadığına dair inceleme heyeti tarafından CrypTool yazılımı ile ayrıca şifreli dosya denetimi yapılacaktır.
- **Ara Denetim** incelemeleri için standart içeriğindeki tüm maddeler kontrol edilmemekte olup belirli bir kısmı denetlenmektedir. Bu maddelerin hangileri olduğu firmaya denetim öncesinde belirtilmemektedir.
- Standart içeriğinde 19.2'den 19.22 ye kadar olan alanda E-Belge Yönetim Sistemi'ndeki tüm üstverilerin referans kodları ile temsili mevcuttur. Firmalar, TS 13298:2015'e geçiş için gerçekleştirilen ilk denetimlerde asgari olarak 19.7 ve 19.8 maddelerinde belirtilmiş olan zorunlu üstverilerin, standartta belirtilmiş olan referans numaraları ile kodlanabildiğini ve uygun bir şekilde EBYS sistemi dışına alınabildiğini (export edilebildiğini) göstermelidir. Bu işlem için genellikle en yaygın çözüm yolu EBYS'den işletim sistemi ortamına aktarılacak bir .xml şeklinde çıktı oluşturulmasıdır.
 - Geliştirici firmalar, sonraki yıllarda yapılacak olan denetimlerde 19.2'den 19.22'ye kadar olan tüm zorunlu üstverilerden sorumlu olacaktır.
 - TSE'nin TS 13298'e uygunluk için istemiş olduğu bu talebin dayanağı, standarttaki 7.2.5, 7.2.6 ve 19.1.10 maddeleridir.
- Standardın 7. bölümüne uygunluk sağlanması için kontrol edilecek olan DETSİS, MERSİS, KPS, UAPS ve diğer merkezi teşkilat veritabanı sistemlerine uyumluluk için firmaların, birlikte çalışmış oldukları kamu kurumlarından bu bilgileri almaları ve TS 13298'e uyumluluğu sorgulanacak olan EBYS yazılım ürünüde bu modüller ile ilgili gerekli entegrasyon çalışmalarını sağlamaları gerekmektedir.
- Arşivleme ve tasfiye-imha işlemleri sırasında gerekli kanuni sorumluluğun tam olarak temsil edilmesi için yazılımın bu aşamalarda da elektronik imza fonksiyonlarını çalıştırabilmesi gerekmektedir.
- Bilişim Teknolojileri Test ve Belgelendirme Daire Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen tüm BilişimTehnolojileri ürün belgelendirme denetim faaliyetlerinde, ilgili ürün standardının gereksinimlerine ilave olarak; genel kalite yönetim sistemi ve süreç yönetimi ile ilgili de bilgi alınmaktadır. Bu sorular şu şekildedir ve denetim anında başvuru sahibi firmalar bu gereksinimler ile ilgili de sorumludur:

Soru	Uygunsuzluk Kategorisi
1-Son Üretim Yeri İnceleme Raporu'nda belirtilen uygunsuzluklarla ilgili gerekli düzeltici faaliyetler yapılıyor mu?	C
2- Ürüne ait (Varsa) yasal şart mevzuatları mevcutsa, firmanın bilgisi yeterli düzeyde midir? (Yasal mevzuatı belirtiniz)	C

3- Marka Tescil Belgesinin geçerlilik süresi uygun mu?Belge kapsamındaki ürün Marka Tescil Belgesi Emtiasında mevcut mu?	B
4- Personel Şartları ve Niteliklerine uygun personel mevcut mu? Personel sorumlulukları konusunda bilgilendirme sağlayan görev tanımları kayıt altında mıdır?	C
5- Analiz, Tasarım, Kodlama ve Test aşamalarında görevli personeller sorumlulukları konusunda eğitim almış mı?	D
6- Belgelendirme föyünde tanımlı olan ve üretim yerinde yapılması gereken muayene ve deneyler yapılıyor mu, kayıtları tutuluyor mu?	D
7- Yazılımın Yaşam Döngüsü içerisindeki Analiz, Tasarım, Kodlama ve Test aşamaları ile ilgili yazılım talimatı, test talimatı, bakım talimatı vb. yardımcı dokümanlar mevcut mu? Bu dokümanlara kolayca ulaşılabilir mi?	D
8- Yazılım geliştirme aşamalarında gerekli kalite kontrol süreçleri işletilerek kayıtlar tutuluyor mu? (Doğrulama, Gerçekleme, Gözden Geçirme, İzleme vb.)	D
9- Yapılan testlere ilişkin kayıtlar, en az 3 yıl muhafaza ediliyor mu ?	B
10- Yazılımın tanımlanmış olan tüm fonksiyonları için test senaryoları tanımlı mıdır? (<i>TS ISO/IEC 25051 tetkikleri için; yazılım için beyan edilen fonksiyonel test senaryoları veya bu senaryoları içeren bir ürün tanımlayıcı doküman TSE heyeti tarafından teslim alınır.</i>)	D
11- Yazılımda hata/talep/şikayet gibi farklı nedenlerden dolayı yapılacak değişiklikler ile ilgili uygulanacak metod belirlenmiş midir? Bu durumlar kayıt altına alınmakta mıdır?	C
12- Yazılımda hata/talep/şikayet gibi farklı nedenlerden dolayı yapılacak değişiklikler ile ilgili düzeltici/önleyici faaliyetler işletiliyor mu? Kayıt altına alınmakta mıdır?	C

UYGUNSUZLUK KATEGORİSİNE GÖRE YAPTIRIMLAR

Yukarıda listelenen üretim yeri inceleme soruları VE ilgili standardın teknik gereksinimlerinin tetkiki sonuçlandırıldığında inceleme heyeti tarafından tüm uygunsuzluklar değerlendirilir ve tespit edilen en kritik uygunsuzluk kategorisine göre aşağıdaki işlemler gerçekleştirilir. Belirlenen sonuca göre numune alımı gerçekleştirilebilir.

(Numune= Belgelendirme kapsamına alınmış olan yazılım ürününün kısmen veya tamamen çalışabilir hali, TS 13298 EBYS yazılım ürünleri için bir CD yada taşınabilir bellek ünitesi içinde alınır)

Uygunluk Kategorisi	İnceleme heyetince yapılacak faaliyet
A Herhangi bir uygunsuzluk mevcut değil	- Numune Alınır (Gerektiğinde). - Ürün tanıtım broşürü ve/veya Kullanıcı El Kitapçığı alınır. - İşlemler devam eder
B Küçük uygunsuzluklar Mevcut	- Numune Alınır (Gerektiğinde). - Ürün tanıtım broşürü ve/veya Kullanıcı El Kitapçığı alınır. - İşlemler devam eder İnceleme Heyeti tarafından talep edilen düzeltici/önleyici faaliyetlerin kuruluş tarafından yerine getirildiği yapılacak ilk üretim yeri incelemesinde doğrulanır. Gerektiğinde bu uygunsuzlukların giderildiğinin teyidi firmadan istenebilir.
C Ürün güvenliğini direkt olarak etkilemeyen büyük uygunsuzluklar mevcut	- Numune Alınır (Gerektiğinde). - Ürün tanıtım broşürü ve/veya Kullanıcı El Kitapçığı alınır. - İşlemler devam eder Kuruluş, talep edilen düzeltici/önleyici faaliyetleri yerine getirdiğini Belgelendirme Müdürlüğüne Yazı ile bildirir. Talep edilen düzeltici/önleyici faaliyetlerin yerine getirildiğinin doğrulanması amacıyla tekrar üretim yeri incelemesi yapılır.
D Ürün güvenliğini direkt olarak etkileyen kritik veya önemli uygunsuzluklar mevcut	- Numune Alınmaz. -Ürün tanıtım broşürü ve/veya Kullanıcı El Kitapçığı alınmaz. Kuruluşun belgelendirme talebi reddedilir.